

Παρνασσ. ἐνθ' ἄν. Ἡ Παναγία ν' ἀγιάσῃ τὴν ψυχούλλα τοῦ μάννας σου! (εὐχή) Κύθν. || Ἄσμ.

Πάει νὰ γένη καλογραιὰ ν' ἀγιάσῃ τὴν ψυχὴ της

Ἀρκαδ. 3) Μεταφ. συγχαίρω ἐπὶ τῇ στέψει νυμφίων Λέσβ.: Πάμι ν' ἀγιάσουμι τ'ς σ' διθέρις Πβ. ἄγια ἦ, 3.

Β) Ἀμτβ. 1) Γίνομαι ἅγιος διὰ τοῦ ἐναρέτου βίου μου κοιν. καὶ Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Ἀγιάσε ἀπὸ τὰ βάσανά του. Ν' ἀγιάσῃ ἡ ψυχούλλα τῶν πεθαμένων σου! (εὐχή) Ν' ἀγιάσῃ ἐκεῖ ποῦ ἔπεσε! (δηλ. ὁ ἀποθανὼν) σύνθηθ. Ν' ἀγιάζ' ὁ κύρις σ' - ἡ μάννα σ' - ὁ πάππο σ'! (ὁ πατήρ σου, ἡ μήτηρ σου, ὁ πάππος σου) Τραπ. Ν' ἀγιάζ' νὰ τὰ χώματ' αὐτ'! Κοτύωρ. Ν' ἀγιάζῃ ἡ ψή σου! Οἰν. Ν' ἀγιάζ' καὶ νὰ μυρᾷς ἡ ψή σ'! (ν' ἀγιάσῃ καὶ μυριάκις ν' ἀγιάσῃ ἡ ψυχὴ σου!) Χαλδ. Ἀπ' τοῖς τυραννίδις ποῦ τρανίξι ἡ καημένους ἡγιασι (ἀπὸ τὰ βάσανα, τὰ ὅποια ὑπέστη) Λέσβ. Οὐλ' οἱ ἅγιοι ἄισαν, γιατί ἔκαμαν καλὰ Αἰτωλ. Ἦταν μέσ' 'ς τὴ σπ'λαιὰ κι ἄισαν αὐτόθι. Ὀλόκορμος ἐγιάσεν (ἡγιάσε καθ' ὅλον τὸ σῶμα, ἔμεινε τὸ σῶμά του ἀδιάλυτον, διότι ὑπῆρξεν ἀγαθός. Ἐὰν τὸ σῶμα ἀποθανόντος μείνῃ ἐν μέρει ἢ καθ' ὅλοκληρίαν ἀδιάλυτον, τοῦτο εἶναι σημεῖον ἀγιότητος) Τραπ. || Φρ. Θ' ἀγιάζ', ἂν στέκ' 'ς σ' ἀγιάζ' (θὰ ἀγιάσῃ, ἂν ἐκτεθῇ εἰς τὸ ἀγιάζι, ἦτοι εἰς τὸ ψῦχος. Λογοπ.) Τραπ. Ἀγιάσε ἀπὸ ζωντανός (ἡγιάσε ζῶν, ἐνῶ συνήθως ἀγιάζει τις μετὰ θάνατον. Ἐπὶ τοῦ γενομένου κατίσχνου ἐκ νόσου ἢ νηστείας. Πβ. κατωτ. 5) Λακων. Δὲ θὰ τὸν ἀφήσω ν' ἀγιάσῃ (δὲν θὰ ἐπιτρέψω εἰς αὐτὸν νὰ ἡσυχάσῃ, νὰ κάμῃ ἐκεῖνα ποῦ θέλει. Ἡ φρ. ὠρμήθη ἐκ τούτου, ὅτι τὸ ἀγιάζειν κρίνεται ὡς μέγα ἀγαθόν) Ἀθῆν. κ.ά. Ἀ δὲ δώσης, δὲν ἀγιάσεις (ὅτι μόνον διὰ δώρων διδομένων εἰς τοὺς ἰσχυροὺς ἐπιτυγχάνει τις ὅπερ ζητεῖ) Ἀθῆν. || Παροιμ. φρ. Θέλω ν' ἀγιάσω κ' οἱ διαβόλοι δὲ μ' ἀφίνουν (ἐπὶ τῶν θελόντων μὲν δῆθεν νὰ μεταβάλουν διαγωγὴν, ἀλλὰ κωλυομένων ὑπὸ τῶν κακῶν ἔξεων) Πελοπν. (Δημητσάν.) Ἀγιάσ' ὁ μαχαιροκλέφτης καὶ πουλεῖ σκουρολεπίδες (ἐπὶ τοῦ ὑποκρινομένου μετάνοιαν. σκουρολεπίδα = ἐσκωριασμένον μαχαίρι) ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,208 Ἦγας' ἡ παξ'μαδουκλέφτ'ς (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Λέσβ. Πάει ν' ἀγιάσ' κι θὰ ξιπαγιάσ' (ἐπὶ τοῦ μὴ στέργοντος τὸ παρὸν καὶ κινδυνεύοντος διὰ τὸ ἐπιδιωκόμενον καλύτερον) Θεσσ. Πῆγα ν' ἀγιάσου κι ξιπάγισα (ἐπορεύθην που διὰ νὰ ὠφεληθῶ καὶ τούναντίον ὑπέστην βλάβην, ὡς ὅταν μεταβαίνει τις εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ προσευχηθῇ καὶ ἐκεῖ σκανδαλίζεται) Μακεδ.

Μετοχ. 1) 1) Ἦγιασμένος, ἱερός, ἐπὶ πραγμάτων Κίμωλ.: Μπα νὰ 'καψε ζυὸ καὶ δὲ βγαίν' ἡ ψυχὴ του; Γιατί βλέπεις, τὸ βούδι εἶναι ἡγιασμένο (μήπως ἔκαψε ζυγὸ κτλ. Ἐπὶ τοῦ ψυχορραγοῦντος ἐπὶ πολὺ καὶ μὴ ἐκπνέοντος. Ὁ ζυγὸς εἶναι ἱερός καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ καῇ). 2) Ἀγιος κοιν.: Εἶναι ἄνθρωπος ἡγιασμένος. Εἶναι μιὰ ἡγιασμένη ψυχὴ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος. Ἀγιάσμενη γυναικα. Ἀγιάσμενο παιδί. 3) Ὁ μακαρίτης, συνήθως τὸ οὐδ. ἐπὶ παιδίου Σῦρ.: Ὅταν ζοῦσε τὸ ἡγιασμένο μου. Δὲν εἶχε γεννηθῇ ἀκόμη τὸ ἡγιασμένο μου. II) Ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ μεθυσμένος Θράκ. (Διδυμότ.)

2) Καθαγιάζομαι, γίνομαι ἱερός, ἐπὶ πραγμάτων κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ.): Ν' ἀγιάσουν τὰ κόκκαλα τοῦ πατέρα σου - τῆς μητέρας σου! (εὐχή). Ν' ἀγιάσῃ τὸ χῶμα τοῦ πατέρα σου! Τῶν Φώτων ἀγιάζουν τὰ νερά κοιν. Ἐγιάσε οὐλο τὸ κώδιν αὐτ' (ἡγιάσεν, ἦτοι ἔμεινεν ἀδιάλυτον ὁλόκληρον τὸ σῶμά του, διότι ὑπῆρξε δίκαιος) Ὀφ. Ἦᾱσεν τὸ δεξὸν τὸ δέξ'ν αὐτ' (ἡγιάσε τὸ δεξιὸν του χέρι, δηλ. ἔμεινεν ἀδιάλυτον, Τοῦτο πιστεύε-

ται ὅτι συμβαίνει εἰς τοὺς δικαίους ἄνθρώπους καὶ ἰδίως εἰς τοὺς ἐλεήμονας, οἱ ὅποιοι παρέχουν διὰ τῆς δεξιᾶς) Χαλδ. || Γνωμ.

Ἀγιάσαν τὰ νερά, | πάν τὰ παγανὰ

(κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Θεοφανείων ἀγιαζομένων τῶν ὑδάτων ἐγκαταλείπουν τὴν γῆν οἱ καλλικάντζαροι, ὅπου διέμενον ἀπὸ τῶν Χριστουγέννων) Ἐπτάν. Μετοχ. ἀγιάσμενα τά, οὐς. λείψανα ἁγίου Πόντ. (Κερασ.) 3) Ἀποθνήσκω Κρήτ. Πβ. τὴν φρ. πῆρ' ὁ Θεὸς τὸν ἄγιο του. 4) Ἦσυχάζω, ἀποκοιμοῦμαι, συνήθως ἐπὶ νηπίου κατόπιν κλαυθμυρισμῶν Ζάκ. Κρήτ. 5) Καθίσταμαι ἀδύνατος καὶ σκελετώδης, ἰσχναίνομαι (ἢ μεταφ. ἐκ τῶν ἁγίων, οἱ ὅποιοι συνήθως εἰς τὰς εἰκόνας παριστάνονται λιπόσαρκοι καὶ ἰσχροὶ) Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) Μακεδ. (Θεσσαλον. Καταφύγ. κ.ά.) Πελοπν. (Λακων. Πόντ. (Κερασ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά.: Ἀιασι αὐτὸς οὐ γιρουντάξ'ς, ἐμ'νι πιτοὶ κι κόκκαλα Αἰτωλ. Θ' αἰάξ'ς ἀπ' τὴν πουλλὴ νηστεία σὺ αὐτόθι. Ἀγιάσι πλεὰ οὐ καημένους Μάδυτ. Πῆρ' αὐτεῖν' ἡ μιγάλ' ζέστα κι ἄισαν κείνα τὰ σ'ταράκια (πῆρε αὐτὴ ἡ μεγάλη ζέστη καὶ ἔμειναν ἀτροφικὰ ἐκεῖνα τὰ σιταράκια) Αἰτωλ.

6) Ταλαιπωροῦμαι, ὑποφέρω πολὺ Μακεδ. (Σιάτ.): Ἀγιάσι αὐτὸς οὐ ἄνθρουπους Σιάτ. 7) Παγώνω (εἰς τὴν γένεσιν τῆς σημ. ταύτης συνετέλεσε καὶ τις παρετυμ. πρὸς τὸ ἀγιάζι, δι' ἣν πβ. τὸ ἄνωτ. Β 1 λογοπ. Θ' ἀγιάζ', ἂν στέκ' 'ς σ' ἀγιάζ'): Ἀσ'σὸν κρύον ἔγισα Κερασ. Συνών. κοκκαλιάζω, ξεπαγιάζω, ξυλιάζω.

άγια - ζώνη ἢ, ἀμάρτ. ἄγια-ζών' Θράκ.

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἄγια καὶ τοῦ οὐς. ζώνη.

Ἐορτὴ πρὸς τιμὴν τῆς ἁγίας ζώνης τῆς Θεοτόκου τελουμένη τὴν 31ην Αὐγούστου.

άγια-Θαλασσινὴ ἢ, Ἄνδρ.

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἄγια καὶ τοῦ ὄν. Θαλασσινή.

Ἡ Θεοτόκος ὡς προστάτις τῶν ναυτιλλομένων. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων.

άγιαῖθρωπος ὁ, Κρήτ. Πάτμ. Πελοπν. (Μάν. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄγιος καὶ τοῦ οὐς. ἄνθρωπος.

Ἄνθρωπος ἅγιος, καλός, ἀγαθός.

άγια-Καθίστρα ἢ, Ἀθῆν. Κωνπλ. κ.ά. ἄγια-Καθίστρα Πελοπν. (Καλάβρυτ.) κ.ά.

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἄγια καὶ τοῦ ὄν. Καθίστρα, ὃ ἐκ τοῦ ρ. καθίζω.

Ἡ λ. εἶναι κωμικὸν πλάσμα πρὸς δικαιολογίαν τῆς ἐξ οἵασδήποτε αἰτίας ἀργίας ἐνθ' ἄν.: Γιατί κάθεσαι μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια; — Εἶναι τῆς ἁγίας-Καθίστρας. Πβ. ἄγια-Δευτέρα.

άγιακάρα ἢ, Μακεδ. (Βελβ.) ἄγιουκάρα Μακεδ. (Βογατσ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄγιος καὶ τοῦ οὐς. κάρα.

Κρανίον ἁγίου ἐνθ' ἄν.: Φρ. Εἶναι ἄγιουκάρα (ἐπὶ ὑποκριτοῦ καὶ ψευδευλαβοῦς) Βογατσ. Συνών. φρ. κάνει τ' ἄγιακάρικο, κάνει τὸ θεοφοβούμενο, κάνει τὸν ὁσιο Νούφριο. Πβ. κάρα, Ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀγιακάα τοπων. Σαμοθρ.

